

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

7 november 2007

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Jacky Maes, Jan Verfaillie, Marnic De Meulemeester, Dirk De Cock
en Kris Van Dijck –**

betreffende de strafrechtelijke aansprakelijkheid van lokale mandatarissen

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

We worden geconfronteerd met een nieuwe trend: de dagvaarding en zelfs de veroordeling van burge-meesters en lokale mandatarissen voor de strafrech-ter. Daarbij wordt de lokale mandataris schuldig bevonden aan ongelukken op het grondgebied van zijn gemeente. Dat is een slechte zaak. Niet alleen voor de lokale mandataris in kwestie, maar vooral voor de lokale politiek in het algemeen. Wie zal zich nog lokaal willen engageren als men voortdurend het risico van een strafrechtelijke veroordeling als een zwaard van Damocles boven het hoofd heeft hangen? Daarvoor moet een oplossing gevonden worden.

Laten we eerst de oorzaken van dat probleem dui-delijk benoemen. De oorzaak is tweeledig: enerzijds is er het ontbreken van een strafrechtelijke aanspra-kelijkheid van de lokale besturen, anderzijds is er de band tussen de strafrechtelijke en de burgerrechtelijke verantwoordelijkheid.

De strafrechtelijke verantwoordelijkheid van lokale besturen

De burger denkt vaak dat hij via een strafrechtelijk onderzoek meer ruchtbaarheid aan zijn zaak kan geven, en zo een grotere schadeloosstelling kan krij-gen. De wet van 4 mei 1999 voerde de strafrechte-lijke verantwoordelijkheid in voor rechtspersonen. Publieke rechtspersonen, zoals de gemeenten, wer-den daarvan uitgesloten. Bijgevolg kan de gemeente niet strafrechtelijk veroordeeld worden en dus richt de benadeelde burger zich tot de uitvoerende manda-taris van die gemeente.

De band tussen de strafrechtelijke en de burgerrechte-lijke verantwoordelijkheid

Er bestaat een eenheid van foutbegrip voor de bur-gerrechtelijke fout en de strafrechtelijke fout. Dat heeft twee gevolgen. Ten eerste is men, net zoals in het burgerlijk recht, aansprakelijk voor de kleinste fout, al dan niet opzettelijk, de kleinste nalatigheid die men begaat.

Een tweede gevolg is dat als een strafrechter de beklaagde vrijspreekt, hij dus niet schuldig is en geen fout heeft begaan, waardoor hij ook niet burger-

rechtelijk aansprakelijk gesteld kan worden. In die situatie kan een rechter zich moreel verplicht voelen om de beklaagde mandataris schuldig te verklaren, omdat het slachtoffer anders zijn burgerrechtelijke schadevergoeding zou verliezen.

Voor die situatie moet een oplossing gevonden wor-den. Een mogelijke oplossing is de invoering van een beperkte strafrechtelijke immuniteit voor uitvoerende lokale mandatarissen voor lichte fouten in het kader van de uitoefening van hun mandaat, bijvoorbeeld een verkeersongeval ten gevolge van een slechte staat van het wegdek, een gebrekkige signalisatie, gebrek-kige verlichting enzovoort. Zware fouten of een her-haalde lichte fout, zoals het herhaaldelijk negeren van een waarschuwing door de diensten voor een gevaarlijke situatie, vallen daar niet onder. Daarnaast kan men ook de lokale besturen als rechtspersoon strafrechtelijk aansprakelijk maken, of de eenheid van het strafrechtelijk en het burgerrechtelijk foutbe-grip doorbreken. Uiteraard is de bevoegdheid om de strafwet of de wet betreffende de strafrechtelijke ver-antwoordelijkheid van rechtspersonen te wijzigen een federale materie. Maar, het Vlaamse Gewest is wel bevoegd voor de lokale besturen en het Vlaams Par-lement maakt zich zorgen over de beschreven situatie en wil er een eind aan stellen.

Jacky MAES

Jan VERFAILLIE

Marnic DE MEULEMEESTER

Dirk DE COCK

Kris VAN DIJCK

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– gelet op:

- 1° het feit dat het in casu om een hoofdzakelijk federale materie gaat, maar dat de voogdij over de lokale besturen en het statuut van de lokale mandataris tot de gewestelijke bevoegdheden behoren;
- 2° de vraag van zowel de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten als de Union des Villes et Communes de Wallonie naar een oplossing voor deze problematiek;
- 3° de motie van de gemeenteraad van Bredene van 25 juni 2007, waarin bij de federale en de Vlaamse overheid wordt aangedrongen op een wettelijke regeling van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van mandatarissen;
- 4° de trend die lijkt te ontstaan om burgemeesters voor de strafrechter te dagvaarden voor ongelukken op het grondgebied van hun gemeente;

– overwegende dat:

- 1° een oplossing dringend noodzakelijk is;
- 2° de lichtzinnige strafrechtelijke vervolging van lokale mandatarissen voor daden binnen de uitoefening van hun mandaat een bedreiging vormt voor het engagement voor een lokaal politiek mandaat;
- 3° strafrechtelijke verantwoordelijkheid voor lokale besturen als rechtspersoon, strafrechtelijke immuniteit voor lokale mandatarissen voor lichte fouten binnen de uitoefening van hun ambt en het doorbreken van de eenheid van het strafrechtelijk en het burgerrechtelijk foutbegrip mogelijke oplossingen voor deze problematiek kunnen zijn;

- vraagt de Vlaamse Regering om bij het federale parlement en de federale regering aan te dringen op maatregelen met betrekking tot de strafrechtelijke aansprakelijkheid van lokale mandatarissen, rekening houdend met de hierboven gemaakte overwegingen.

Jacky MAES

Jan VERFAILLIE

Marnic DE MEULEMEESTER

Dirk DE COCK

Kris VAN DIJCK
